Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Т. ĆАРЕТА
представено на 21 март 2024 година [1]

Дело C-399/22

Confédération paysanne
срещу
Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,
Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique

(Преюдициално запитване, отправено от Conseil d'État (Държавен съвет, Франция)

„Преюдициално запитване — Предоставяне на информация за храните на потребителите — Изисквания за етикетиране относно посочването на страната на произход — Добивани на територията на Западна Сахара плодове и зеленчуци — Компетентност на държавите членки едностранно да забраняват вноса на неправилно етикетирани за „страна на произход“ продукти“

I. Въведение

1. „Територията на Западна Сахара не принадлежи на Кралство Мароко; поради това етикетирането, представящо тези продукти като произхождащи от Мароко, нарушава разпоредбите на правото на Съюза относно етикетирането на храните“.

2. Това е накратко доводът, изтъкнат от жалбоподателя пред националната юрисдикция. Поради това жалбоподателят иска ministère de l'agriculture et de la souveraineté alimentaire (министър на земеделието и храните, Франция) и ministère de l'économie, des finances et de la souveraineté industrielle et numérique (министър на икономиката, финансите и промишления и цифровия суверенитет, Франция) (наричани по-нататък заедно „министерствата“) да издадат постановление за забрана на вноса на чери домати и пъпеши тип „Шаранте“ (наричани по-нататък „разглежданите продукти“) с произход от територията на Западна Сахара, които са етикетирани като продукти с произход от Кралство Мароко.

3. Спорът повдига два отделни въпроса.

[1] Език на оригиналния текст: английски.

4. Първият се отнася до това дали държавите членки могат да действат едностранно в областта на общата търговска политика, за да забранят вноса на някои продукти от трети страни. Макар и да не е нов, имайки предвид неотдавнашните мерки на държави членки срещу вноса от Украйна, този въпрос със сигурност е актуален от по-широка гледна точка [2].

5. Вторият въпрос, който трябва да бъде решен, се отнася до етикетирането на храни с произход от Западна Сахара. Въпросът тук е дали тези продукти могат да се предлагат на пазара като продукти с произход от Кралство Мароко. Този въпрос може да се постави в контекста на решения Съвет/Front Polisario [3] и Western Sahara Campaign UK [4], в които Съдът признава отделния териториален статут на територията на Западна Сахара [5].

II. Правен и фактически контекст на настоящото дело и отправените преюдициални въпроси

6. Западна Сахара е територия в Северозападна Африка. През XIX век тя е колонизирана от Кралство Испания. През 1963 г. в контекста на процеса на деколонизиране тази територия е включена от Организацията на обединените нации в списъка с несамоуправляващите се територии [6]. Тя фигурира в този списък и до днес.

7. Процесът на деколонизиране не е приключил (все още) и Западна Сахара остава единствената несамоуправляваща се територия в Африка. През 1976 г. Испания се отказва от отговорността си на колониална административна сила. Оттогава продължава конфликт, включително от военен характер, за територията между Кралство Мароко, което контролира около 80 % от територията на Западна Сахара и претендира за суверенитет над цялата територия, и Front Populaire pour la Libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (наричан по-нататък „Фронт Полисарио“), който контролира останалата част от територията на Западна Сахара и претендира да представлява народа сахрави. В консултативното си становище относно Западна Сахара Международният съд признава правото на самоопределение на народа сахрави [7].

[2] От март 2023 г. правителствата на България, Унгария, Полша, Румъния и Словакия заплашиха да забранят едностранно безмитния внос на зърно и селскостопански продукти от Украйна (мярка, наложена в отговор на насочването от руското правителство на износа на зърно през черноморските пристанища на Украйна). В отговор Комисията въведе, първоначално до 5 юни 2023 г. (Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/903 на Комисията от 2 май 2023 година за въвеждане на превантивни мерки по отношение на определени продукти с произход от Украйна (ОВ L 114I, 2023 г., стр. 1), а след това до 15 септември 2023 г. (Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1100 на Комисията от 5 юни 2023 година за въвеждане на превантивни мерки по отношение на определени продукти с произход от Украйна (ОВ L 144I, 2023 г., стр. 1), временни превантивни мерки, с които забрани допускането за свободно обращение или поставянето под определени митнически режими на пшеница, царевица, семена от репица и семена от слънчоглед от Украйна, освен ако тези продукти не се придвижват в друга държава членка или в държава или територия извън митническата територия на Европейския съюз.

[3] Решение от 21 декември 2016 г., Съвет/Front Polisario (C-104/16 P, EU:C:2016:973; наричано по-нататък „решение Съвет/Front Polisario“).

[4] Решение от 27 февруари 2018 г., Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118; наричано по-нататък „решение Western Sahara Campaign UK“).

[5] Решения Съвет/Front Polisario, точка 108, и Western Sahara Campaign UK, точка 64.

[6] Организация на обединените нации, Доклад на Комитета за информация от несамоуправляващи се територии, допълнение № 14 (A/5514) (1963 г.), приложение III „Списък на несамоуправляващите се територии по глава XI от Устава към 31 декември 1962 г., класифицирани по географски региони“.

[7] Вж. Консултативно становище на Международния съд от 16 октомври 1975 г., Западна Сахара (CIJ Recueil 1975, стр. 12, т. 162). За по-подробно описание на събитията, довели до настоящото политическо положение в Западна Сахара, вж. заключенията ми, представени на същата дата като настоящото заключение, по съединени дела C-778/21 P и C-798/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario, точки 5—15, и по съединени дела C-779/21 P и C-799/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario, точки 8—28.

8. Съдът не разглежда конфликта в Западна Сахара за първи път. Като признава, че правото на самоопределение обвързва Европейския съюз във външните му отношения, в решения Съвет/Front Polisario и Western Sahara Campaign UK той постановява, че територията на Западна Сахара има отделен и различен статут по отношение на всяка друга държава, включително Кралство Мароко [8].

9. Въз основа на това Съдът тълкува Споразумението за асоцииране и Споразумението за партньорство в областта на рибарството [9], чието териториално приложно поле е ограничено съответно до „територията на Кралство Мароко“ и „водите, в които Кралство Мароко има суверенитет или юрисдикция“, в смисъл, че не обхващат територията на Западна Сахара или прилежащите ѝ води [10].

10. Съветът указва на Комисията да действа в съответствие с решения Съвет/Front Polisario и Western Sahara Campaign UK на Съда [11]. Резултатът от последвалите преговори с Кралство Мароко е отразен, от една страна, в споразумение за разширяване на тарифните преференции за продукти с произход от територията на Западна Сахара [12], а от друга — в споразумение и протокол за прилагане, отнасящи се до устойчивото рибарство във водите, прилежащи на Западна Сахара [13].

11. Фронт Полисарио обжалва решенията за одобряване на тези споразумения. Общият съд ги отменя с решения [14], които са обжалвани във все още висящи пред Съда производства. Наред с настоящото заключение днес представям и заключенията си по тези две групи жалби [15]. Въпреки това, независимо дали Съдът ще се съобрази с моите заключения по тези дела, техният изход няма да повлияе на решението на настоящото дело.

12. В настоящия случай жалбоподателят в главното производство пред националната юрисдикция е Confédération paysanne — френски земеделски съюз. Той иска от министерствата *да забранят вноса* на разглежданите продукти, добивани на територията на Западна Сахара. Тези продукти се внасят и предлагат за продажба във Франция с

8 Решения Съвет/Front Polisario, точка 92, и Western Sahara Campaign *UK*, точка 69.

9 Евро-средиземноморско споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга (ОВ L 70, 2000 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 73, стр. 3, наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“), разгледано в решение Съвет/Front Polisario, и Споразумение за партньорство в областта на рибарството между Европейската общност и Кралство Мароко (ОВ L 141, 2006 г., стр. 4; Специално издание на български език, 2007 г., глава 4, том 8, стр. 219, наричано по-нататък „Споразумението за партньорство в областта на рибарството“), разгледано в решение Western Sahara Campaign UK.

10 Решения Съвет/Front Polisario, точка 92, и Western Sahara Campaign UK, точки 64 и 69.

11 Вж. Решение (ЕС) 2019/217 на Съвета от 28 януари 2019 година за сключване на споразумение под формата на размяна на писма между Европейския съюз и Кралство Мароко за изменение на протоколи № 1 и № 4 към Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна (ОВ L 34, 2019 г., стр. 1), и Решение (ЕС) 2019/441 на Съвета от 4 март 2019 година за сключване на Споразумението за партньорство в областта на устойчивото рибарство между Европейския съюз и Кралство Мароко, протокола за прилагането му и размяната на писма, придружаваща споразумението (ОВ L 77, 2019 г., стр. 4).

12 Споразумение под формата на размяна на писма между Европейския съюз и Кралство Мароко за изменение на протоколи № 1 и № 4 към Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна (ОВ L 34, 2019 г., стр. 4; наричано по-нататък „Споразумението под формата на размяна на писма“).

13 Споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство между Европейския съюз и Кралство Мароко (ОВ L 77, 2019 г., стр. 8) и Протокол за прилагане на Споразумението за партньорство в областта на устойчивото рибарство между Европейския съюз и Кралство Мароко (ОВ L 77, 2019 г., стр. 18).

14 Вж. решения от 29 септември 2021 г., Front Polisario/Съвет (T-279/19, EU:T:2021:639), и от 29 септември 2021 г., Front Polisario/Съвет (T-344/19 и T-356/19, EU:T:2021:640).

15 Вж. бележка под линия 7 от настоящото заключение.

етикет, върху който като място на произход се посочва Кралство Мароко[16]. Жалбоподателят твърди, че това противоречи на разпоредбите на Съюза за етикетиране на храните, които изискват върху етикета да се посочва правилната страна на произход на продукта. Жалбоподателят поддържа, че при вноса на разглежданите продукти във Франция върху опаковката им като страна на произход неправилно е посочено Кралство Мароко, а не територията на Западна Сахара. Поради това вносът следвало да се забрани.

13. Считайки, че министерствата мълчаливо са отказали да изпълнят това искане, жалбоподателят сезира Conseil d'État (Държавен съвет, Франция).

14. Запитващата юрисдикция смята, че приложимата правна уредба изисква да се посочи страната или територията на произход на хранителния продукт. Това изискване, представляващо елемент от предлагането на хранителните продукти на пазара, по принцип трябва да се спазва още при вноса. Запитващата юрисдикция обаче отбелязва също, че приложимите разпоредби не разрешават изрично на държавите членки да приемат мерки, забраняващи вноса на продукти, които не отговарят на това изискване за означаване на произхода. Освен това запитващата юрисдикция счита, че с оглед на решения Съвет/Front Polisario и Western Sahara Campaign UK на Съда възниква въпросът дали правилата на Съюза относно етикетирането на храните трябва да се тълкуват в смисъл, че на опаковката на добиваните на територията на Западна Сахара продукти не може като страна на произход да се посочва Мароко, а трябва да се посочва територията на Западна Сахара.

15. При тези обстоятелства Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли разпоредбите на Регламент № 1169/2011, на Регламент № 1308/2013, на Регламент № 543/2011 и на Регламент № 952/2013 да се тълкуват в смисъл, че допускат държава членка да приеме национална мярка за забрана на вноса на плодове и зеленчуци с произход от определена страна, които не са в съответствие с член 26 от Регламент № 1169/2011 и член 76 от Регламент № 1308/2013, тъй като не е посочена страната или територията, от която те действително произхождат, особено когато става въпрос за масово нарушение, което не може лесно да бъде контролирано след влизането на продуктите на територията на Съюза?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, трябва ли споразумението под формата на размяна на писма, одобрено с решение на Съвета от 28 януари 2019 г., за изменение на протоколи № 1 и № 4 към Евро-средиземноморското споразумение от 26 февруари 1996 г. за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки и Мароко да се тълкува в смисъл, че за прилагането на членове 9 и 26 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 и на член 76 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, от една страна, Мароко е страната на произход на плодовете и зеленчуците, добивани на територията на Западна Сахара, и от друга страна, мароканските власти са компетентни да издават предвидените в Регламент № 543/2011 сертификати за съответствие за добиваните на тази територия плодове и зеленчуци?

[16] Вж. в това отношение становището по делото пред Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) на докладчика Bokdam-Tognetti, която обяснява, че „des melons et tomates produits dans la région de Dakhla, c'est-à-dire au Sahara occidental, sont effectivement importés et commercialisés en France en mentionnant le Maroc comme pays d'origine, sans indication faisant état du Sahara occidental" („във Франция действително се внасят и предлагат за продажба пъпеши и домати, добивани в района на Дахла, т.е. в Западна Сахара, като за страна на произход се посочва Мароко без означение на Западна Сахара"): становище на Emilie Bokdam-Tognetti, rapporteur public, № 445088 — Confédération paysanne (9 юни 2022 г.).

3) При утвърдителен отговор на втория въпрос, решението на Съвета от 28 януари 2019 г., с което се одобрява това споразумение под формата на размяна на писма, в съответствие ли е с член 3, параграф 5 от Договора за Европейския съюз, с член 21 от същия договор и с обичайния принцип на самоопределение, припомнен по-специално в член 1 от Устава на Организацията на обединените нации?

4) Трябва ли членове 9 и 26 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 и член 76 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 да се тълкуват в смисъл, че на етапа на вноса, както и на етапа на потребителската продажба, на опаковката на добиваните на територията на Западна Сахара плодове и зеленчуци като страна на произход не може да се посочва Мароко, а трябва да се посочва територията на Западна Сахара?“.

16. Писмени становища пред Съда са представени от Confédération paysanne, френското правителство, Съвета и Комисията. Тези страни представят и устни становища в съдебното заседание, проведено на 24 октомври 2023 г.

III. Анализ

17. Както отбелязах по-горе, настоящото преюдициално запитване се разглежда едновременно с две групи жалби, по които представям заключения на същата дата като настоящото заключение [17]. Едната от тях се отнася до валидността на преференциалното третиране, предоставено по-специално на разглежданите продукти, които се внасят в Европейския съюз от територията на Западна Сахара [18].

18. Какъвто и да е резултатът по тези жалби, двата въпроса, върху които Съдът е поискал да съсредоточа анализа си, а именно първия и четвъртия преюдициален въпрос, остават релевантни [19].

19. Ще разгледам тези два въпроса последователно. Що се отнася до първия въпрос, ще преценя дали държавите членки имат компетентност по правото на Съюза да забранят едностранно вноса в Европейския съюз на някои продукти, за които се твърди, че върху етикета им не е посочена правилната страна на произход [20]. По четвъртия въпрос, както е отправен, ще преценя дали върху разглежданите продукти трябва да се посочи Западна Сахара като страна на произход и дали може да се посочи и Кралство Мароко като страна на произход.

17 Съединени дела C-778/21 P и C-798/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario, и съединени дела C-779/21 P и C-799/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario.

18 По съединени дела C-779/21 P и C-799/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario, Комисията и Съветът оспорват съответно решение на Общия съд от 29 септември 2021 г., Front Polisario/Съвет (T-279/19, EU:T:2021:639), в което този съд стига до извода, че Съветът не е спазил принципа на относително действие на договорите, тълкуван от Съда в точка 106 от решение Съвет/Front Polisario.

19 Третият въпрос от акта за преюдициално запитване, който няма да разглеждам в настоящото заключение, засяга валидността на Решение 2019/217, която ще разгледам отделно в заключението ми по съединени дела C-779/21 P и C-799/21 P, Комисия и Съвет/Front Polisario.

20 Както ще стане ясно от заключението ми, с оглед на предложения от мен отговор на първия въпрос, няма да е необходимо Съдът да отговаря на втория и третия въпрос (като се има предвид, че по начина, по който са формулирани, тези въпроси зависят от утвърдителен отговор на първия въпрос). Също така, както ще обясня в точка 56 и сл. от настоящото заключение, с оглед на предложения от мен отговор на първия въпрос, съществува и аргумент, че не е необходимо да се дава отговор на четвъртия въпрос.

A. По първия въпрос

1. Преформулиране на въпроса

20. Преди да разгледам първия въпрос по същество, считам за необходимо да го преформулирам. Това се налага, защото запитващата юрисдикция обяснява необходимостта от насоки по първия въпрос с позоваване на Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите[21], Регламента за селскостопанските продукти[22], Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци[23] и Митническия кодекс на Съюза[24] като потенциални правни основания за исканата от жалбоподателя едностранна забрана на вноса.

21. Забраната за внос на някои продукти е политическа мярка относно търговията със стоки[25] — въпрос, който съгласно член 207, параграф 1 ДФЕС попада в обхвата на общата търговска политика. Всъщност в акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция пояснява, че исканата от жалбоподателя мярка не се отнася до *забрана за продажба или предлагане на пазара* на разглежданите продукти във Франция. Жалбоподателят всъщност е поискал от френските власти да наложат едностранно забрана за *внос* на тези продукти с произход от Западна Сахара поради твърдяното нарушение на изискванията на Съюза за етикетиране на храните.

22. Тъй като общата търговска политика е от изключителната компетентност на Европейския съюз[26], Франция няма компетентност да налага забрана за внос, освен ако не е получила разрешение или ако това не е поискано от Европейския съюз.

23. С изключение на Митническия кодекс на Съюза всички останали регламенти, споменати от запитващата юрисдикция, се отнасят до етикетирането на храните на пазара на Съюза. Освен това тези регламенти не са приети въз основа на разпоредбите на Договорите относно търговията с трети държави и общата търговска политика (член 206 или 207 ДФЕС), отново с изключение на Митническия кодекс на Съюза. Те всъщност са приети въз основа на членовете относно селското стопанство (член 43 ДФЕС) и вътрешния пазар (член 114 ДФЕС).

21 Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 2011 г., стр. 18) (наричан по-нататък „Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите“).

22 Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 2013 г., стр. 671) (наричан по-нататък „Регламентът за селскостопанските продукти“).

23 Регламент за изпълнение (ЕС) № 543/2011 на Комисията от 7 юни 2011 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на секторите на плодовете и зеленчуците и на преработените плодове и зеленчуци (ОВ L 157, 2011 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Общият регламент за търговията с плодове и зеленчуци“).

24 Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза (преработен текст) (ОВ L 269, 2013 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Митническият кодекс на Съюза“).

25 Регламент (ЕИО) № 990/93 на Съвета от 26 април 1993 година относно търговията между Европейската икономическа общност и Федеративна република Югославия (Сърбия и Черна гора) (ОВ L 102, 1993 г., стр. 14), който налага търговско ембарго върху някои продукти от Федеративна република Югославия (Сърбия и Черна гора) или придвижвани през нейната територия и който е приет на основание член 113 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност (понастоящем член 207 ДФЕС).

26 Член 3, параграф 1, буква д) ДФЕС.

24. Тъй като не регулират търговията с трети държави, Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите, Регламентът за селскостопанските продукти и Общият регламент за търговията с плодове и зеленчуци не могат да предоставят компетентност на Франция да приеме исканата мярка. Във всички случаи нито един от тези регламенти не дава право на държавите членки да забраняват едностранно вноса на несъответстващи продукти [27].

25. Ето защо, за да се даде полезен отговор на запитващата юрисдикция, предлагам първият въпрос да се преформулира, като вместо това се постави въпросът дали правото на Съюза, и по-конкретно Митническият кодекс на Съюза, разрешава на държава членка да приеме национална мярка за забрана на вноса на плодове и зеленчуци, върху които не е поставен правилен етикет за страна на произход.

2. Съображения

26. Както обясних в точка 21 от настоящото заключение, търговията със стоки е въпрос на общата търговска политика. Тази политика трябва да се ръководи от единни принципи [28].

27. Съгласно член 3, параграф 1, буква д) ДФЕС Европейският съюз има изключителна компетентност в областта на общата търговска политика. Това означава, че само Европейският съюз може да приема законодателни и правно обвързващи актове, отнасящи се до търговията със стоки с трети страни [29].

28. Последицата от това разпределение на компетентността е, че държавите членки не могат да предприемат действия в областта на международната търговия, освен когато са получили изрично разрешение за това от Европейския съюза или когато прилагат негови актове.

29. Ето защо въпросът, който трябва да реши Съдът, е дали първичното, или вторичното право на Съюза предоставя право на държавите членки сами да въвеждат едностранна мярка като исканата от жалбоподателя.

[27] Както обяснява френското правителство, макар Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите да задължава стопанските субекти да етикетират по подходящ начин храните, които предлагат на пазара (член 8, параграф 2), той не им забранява да внасят същите продукти, ако етикетът не отговаря на разпоредбите на този регламент. Нещо повече, член 38, параграф 1 от същия регламент изрично забранява на държавите членки да приемат или запазват мерки, които не са разрешени съгласно правото на Съюза. Член 33, параграф 3, буква е) от Регламента за селскостопанските продукти предвижда възможността за изтегляне от пазара; това правомощие, което при всички случаи може да бъде ограничено от Комисията (член 37, буква г), не включва ограничаване на вноса на несъответстващи продукти. Освен това спешни мерки, които изглежда обхващат и свързани с търговията мерки, могат да бъдат приети само от Комисията (съображения 189 и 201 и член 221). Това се отнася и за Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци, който, макар да уточнява, че държавите членки са компетентни да проверяват правилното прилагане на пазарните стандарти чрез проверки за съответствие (вж. по-специално член 9, параграф 1), не разрешава на държавите членки да прилагат мерки за забрана на *вноса* на несъответстващи продукти.

[28] Всъщност самият текст на член 207, параграф 1 ДФЕС посочва, че общата търговска политика се основава на „единни принципи“.

[29] Вж. член 2, параграф 1 ДФЕС.

30. На равнището на първичното право на Съюза отговорът е отрицателен. Договорите не съдържат разпоредба, която да разрешава на държавите членки да въвеждат едностранни мерки, които ограничават или спират търговията с трета държава или територия [30].

31. Смятам, че логиката на този подход произтича преди всичко от опасността да не бъде засягана предвидената в Договора компетентност на Европейския съюз и на неговите институции [31].

32. Второ, тези мерки биха представлявали заплаха за единството на външната търговска политика на Европейския съюз и следователно биха засегнали един от основните принципи, на които се основава общата търговска политика [32].

33. Накрая, освен за външния облик на Европейския съюз като надежден търговски партньор, съществува и риск от ангажиране на отговорност пред Органа за уреждане на спорове на СТО [33].

34. На равнището на вторичното право на Съюза отговорът е по-различен.

35. Съществува поне един прецедент за обстоятелства, при които Европейският съюз позволява на държавите членки да запазят при определени условия специфични национални мерки, които, строго погледнато, се намесват в разпределението на компетентността по общата търговска политика [34]. Това обаче се случва рядко.

30 Няма нужда да споменавам, че член 207 ДФЕС винаги може да служи като правно основание за въвеждане на *мярка на Съюза* за спиране на търговията с трета държава или територия Вж. например Регламент (ЕИО) № 1432/92 на Съвета от 1 юни 1992 година за забрана на търговията между Европейската икономическа общност и Република Сърбия и Република Черна гора (ОВ L 151, 1992 г., стр. 4), който въвежда търговско ембарго, обхващащо целия внос на територията на (тогавашната) Общност от Федеративна република Югославия, както и целия износ от Общността за тази държава.

31 Вж. в този смисъл становище 1/00 (Споразумение за установяване на Общоевропейско авиационно пространство) от 18 април 2002 г. (EU:C:2002:231, т. 12 и цитираната съдебна практика).

32 Вж. член 207, параграф 1 ДФЕС, който посочва, че „[о]бщата търговска политика се основава на единни принципи, по-специално […] уеднаквяването на мерките за либерализиране“. Вж. в това отношение решение от 5 юли 1994 г., Anastasiou и др. (C-432/92, EU:C:1994:277, т. 53) (в което се отбелязва, че наличието на различни практики в държавите членки създава „несигурност, която може да засегне съществуването на обща търговска политика“).

33 Вж. в този смисъл решение от 6 октомври 2020 г., Комисия/Унгария (Висше образование) (C-66/18, EU:C:2020:792, т. 84).

34 Вж. Регламент (ЕС) № 1219/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година за установяване на преходни разпоредби за двустранните инвестиционни споразумения между държавите членки и трети държави (ОВ L 351, 2012 г., стр. 40), който позволява на държавите членки при някои условия да оставят в сила и да изменят съществуващите си двустранни инвестиционни споразумения (наричани по-нататък „ДИС“), както и да сключват нови ДИС, като по принцип от тях се изисква да отстранят несъответствията между тези ДИС и правото на Съюза.

36. По-често срещани са специфичните актове, които позволяват на Европейския съюз да приема някои защитни мерки по отношение на търговията с трети държави или територии [35]. В тези случаи Европейският съюз може да въведе някои мерки за регулиране на допускането на митническата си територия [36] или евентуално само на част от нея [37] на продукти от трети държави.

37. Действително, както отбелязва френското правителство, Основният регламент за вноса и Митническият кодекс на Съюза съдържат разпоредби, които предвиждат възможността държавите членки да въвеждат *едностранни* търговски мерки в изключителни случаи. Така член 24, параграф 2, буква а) от Основния регламент за вноса гласи, че „настоящият регламент не препятства приемането или прилагането от държавите членки на […] забрани, количествени ограничения или мерки за наблюдение, основани на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност“. Аналогично, съгласно член 134, параграф 1 от Митническия кодекс на Съюза „[о]т […] въвеждането им в митническата територия на Съюза стоките […] могат да подлежат на митнически контрол“ и „[к]ъдето е приложимо, те се подчиняват на такива забрани и ограничения, които са оправдани на основание, наред с другото, опазването на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност“.

38. Ясно е обаче, че тези разпоредби не представляват постоянно разрешение на равнището на вторичното право на Съюза за въвеждане на едностранни мерки за спиране на вноса поради твърдени нарушения на изискванията на Съюза за етикетиране на храните.

39. Първо, мерките, предвидени в член 24, параграф 2, буква а) от Основния регламент за вноса, трябва да се прилагат erga omnes, доколкото те са насочени срещу членовете на СТО и следователно се отнасят до целия внос на разглеждания продукт, независимо от произхода му [38]. Следователно видът мярка, която се иска да бъде въведена от Франция спрямо продукти с произход само от един член на СТО — Кралство Мароко, не може да попада в обхвата на посочената разпоредба.

[35] Вж. например защитните мерки, предвидени в глава V от Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 година относно общите правила за внос (ОВ L 83, 2015 г., стр. 16; наричан по-нататък „Основният регламент за вноса“) (който обхваща вноса за държавите и териториите членки на СТО), и в глава V от Регламент (ЕС) 2015/755 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 година относно общия режим за внос от някои трети държави (ОВ L 123, 2015 г., стр. 33) (който обхваща вноса от държави, които не са членки на СТО).

[36] Вж. например Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/159 на Комисията от 31 януари 2019 година за налагане на окончателни защитни мерки срещу вноса на някои стоманени продукти (ОВ L 31, 2019 г., стр. 27) (който налага тарифна квота от 25 % за допускане за свободно обращение в Европейския съюз на някои категории стоманени продукти за срок от три години).

[37] Вж. член 17 от Основния регламент за вноса и член 15 от Регламент 2015/755. За скорошен пример за такава „регионализирана“ защитна мярка вж. член 1 от Регламент за изпълнение 2023/1100 (който ограничава допускането за свободно обращение на вноса на пшеница, царевица, семена от репица (рапица) и семена от слънчоглед с произход от Украйна в България, Унгария, Полша, Румъния или Словакия).

[38] Вж. в това отношение член 2, параграф 1 от Споразумението за защитните мерки на СТО, който предвижда това изискване и който съответно трябва да се използва при прочита на Основния регламент за вноса. Вж. по аналогия решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Hubei Xinyegang Special Tube (C-891/19 P, EU:C:2022:38, т. 32 и цитираната съдебна практика) (в което се посочва, че принципът pacta sunt servanda изисква тълкуване в съответствие с вторичното право на Съюза, прието в светлината на едно от споразуменията на СТО).

40. Освен това мерките, предвидени в член 24, параграф 2, буква а) от Основния регламент за вноса, трябва да се налагат, наред с другото, „на основание […] опазването на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност“. Следователно тази разпоредба позволява намеса в свободата на търговия [39] по конкретни съображения от общ интерес, които са сравними с посочените в член 36 ДФЕС [40].

41. Не изключвам възможността понятието „обществен морал“ по-конкретно, което означава убежденията на дадена общност за правилно и неправилно, да включва фалшиво или подвеждащо етикетиране на хранителните продукти.

42. С оглед обаче на тясното тълкуване, което трябва да се даде на видовете дерогации, предвидени в член 24, параграф 2, буква а) от Основния регламент за вноса [41], не съм убедена, че нарушаването на хармонизираните *пазарни* стандарти на Съюза може да представлява причина за ограничаване на *вноса* на определен вид продукт в една държава членка.

43. Всъщност, както изтъква френското правителство, ясно е, че либерализирането на вноса на стоки от трети страни въз основа на Основния регламент за вноса и Митническия кодекс на Съюза не може да се разглежда, че то има също за цел или последица либерализирането на последващото предлагане на пазара на внесените продукти.

44. Това е съвсем логично, тъй като в жизнения цикъл на продукт, внесен за продажба на пазара на Европейския съюз, етапът на *внос* предшества етапа на *предлагане на пазара*.

45. Разбира се, двата етапа могат да съставляват „необходимо допълнение“ един на друг [42].

46. При все това успешното митническо освобождаване на даден продукт не означава непременно съответствие с правилата за потребителско етикетиране, и обратно: както отбелязва Съдът в решение Expo Casa Manta, „[ф]актът, че даден продукт е произведен законно в Общността, не означава, че той може да бъде пуснат на пазара само поради това обстоятелство; по същия начин законният внос на даден продукт не означава, че той автоматично е допуснат на пазара“ [43].

47. Дори да се приеме (погрешно), че митническото освобождаване на продукт означава съответствие с правилата за потребителско етикетиране, предлаганата от жалбоподателя мярка при всички случаи би била неефективна, тъй като разглежданите продукти, ако се внасят през други държави членки, все пак ще могат да се предлагат на френския потребител.

[39] Съдът не се е произнасял досега по свободата в международните търговски отношения, но би могло все пак да се твърди, че Договорите въвеждат и във външнотърговската политика на Европейския съюз идеята за същия вид либерализиращ пазарен ред, който е поставил началото на европейския проект *ab initio*. В подкрепа на това съображение вж. *Petersmann*, E.-U. National constitutions and international economic law. — In: *Hilf*, M., E.-U. *Petersmann* (eds). National constitutions and international economic law, Bielefeld, Kluwer, 1993, p. 24. За противоположна гледна точка вж. *Peers*, S. Fundamental right or political whim? WTO law and the European Court of Justice. — In: *de Burca*, G., J. *Scott* (eds). The EU and the WTO: Legal and Constitutional Issues, Bloomsbury Publishing, 2001, p. 129.

[40] Вж. решение от 30 май 2002 г., Expo Casa Manta (C-296/00, EU:C:2002:316, т. 34) (в която се прави аналогия с разпоредба, предхождаща член 24 от Основния регламент за вноса, и член 36 ДФЕС).

[41] Вж. по аналогия решение от 10 януари 1985 г., Leclerc/Au Blé Vert (229/83, EU:C:1985:1, т. 30) (в която се посочва, че предвидените в сегашния член 36 ДФЕС дерогации трябва да се тълкуват ограничително).

[42] Според формулировката в заключението на генерален адвокат Geelhoed по дело Expo Casa Manta (C-296/00, EU:C:2002:28, т. 27).

[43] Решение от 30 май 2002 г., Expo Casa Manta (C-296/00, EU:C:2002:316, т. 31).

48. В този контекст не смятам за оправдана възможността държава членка да се позовава на обществения морал, за да ограничи едностранно вноса на някои продукти от трети държави (и по този начин да наруши обращението на тези продукти в рамките на Съюза) под претекст, че ще отстрани твърдяно нарушение на хармонизираните пазарни стандарти на Съюза.

49. Второ, митническият надзор, предвиден в член 134, параграф 1 от Митническия кодекс на Съюза, не действа като самостоятелно правомощие да се позволява на държавите членки да въвеждат по-специално забрани за внос на някои продукти.

50. Всъщност понятието „митнически надзор“ предвижда определен вид правен статус на внасяните в Европейския съюз. Именно въз основа на този статус националните митнически органи извършват след това митнически контрол [44]. Този контрол включва проверка на режима, наложен на въпросните продукти (например преференциалното им тарифно третиране), и на спазването на задълженията, наложени на вносителя (например плащането на мита и вносни мита).

51. Освен това видът на мярката, контролирана от митническия надзор, трябва сам по себе си да е установен в правото на Съюза или в транспониращата правна уредба на държавата членка. Това са видовете забрани и ограничения, за които се отнася член 134, параграф 1, второ изречение от Митническия кодекс на Съюза [45].

52. В настоящия случай обаче жалбоподателят не посочва нито една разпоредба от правото на Съюза или от транспониращата правна уредба на държавата членка, която да разрешава на Франция да приеме мерките, за които е отправено искане до министерствата [46].

53. От това следва, че нито Митническият кодекс на Съюза, нито Основният регламент за вноса могат сами по себе си да служат като основание да се разреши на френското правителство да въведе едностранна забрана за внос на някои продукти с произход от територията на Западна Сахара поради това, че не са обозначени с правилен етикет за страната на произход.

54. Поради това предлагам на Съда да отговори отрицателно на първия въпрос.

[44] Понятието „митнически контрол“ е дефинирано в член 5, точка 3 от Митническия кодекс на Съюза като „специфични действия, извършвани от митническите органи за осигуряване на спазването на митническото и друго законодателство, уреждащо въвеждането, напускането, транзита, движението, складирането и специфичната употреба на стоки, придвижвани между митническата територия на Съюза и държави или територии извън тази територия, както и наличието и движението на митническата територия на Съюза на несъюзни стоки и стоки, поставени под режим специфична употреба“.

[45] Тоест „забрани и ограничения, които са оправдани на основание, наред с другото, опазването на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност“.

[46] Дори да съществуваше такова разрешение, смятам, че основанията, въз основа на които могат да се приемат тези мерки, както и ограниченията на тези мерки, са същите като разгледаните в точка 40 и следващите от настоящото заключение, при условие че не се нарушават правомощията на Европейския съюз и на неговите институции (вж. в този смисъл заключението на генерален адвокат Kokott по дело Комисия/Съвет, C-13/07, EU:C:2009:190, т. 83).

Б. По четвъртия въпрос

55. С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали релевантните правила на Съюза относно етикетирането на храните трябва да се тълкуват в смисъл, че *на етапите на вноса и на продажбата им на потребителите* добиваните на територията на Западна Сахара плодове и зеленчуци трябва да посочват като страна на произход не Мароко, а територията на Западна Сахара.

1. По допустимостта

56. В писмените си становища до Съда както френското правителство, така и Комисията оспорват допустимостта на този въпрос. И двете страни твърдят, че решаването на спора пред запитващата юрисдикция се ограничава до установяване на законосъобразността на мълчаливия отказ на министерствата да забранят едностранно вноса на разглежданите продукти от територията на Западна Сахара. Следователно решаването на този спор не изисква отговор на въпроса дали върху внасяните от Западна Сахара продукти тази територия трябва да се посочва като страна на произход.

57. Според мен от акта за преюдициално запитване не става ясно, че тълкуването на приложимите за разглежданите продукти правила на Съюза относно етикетирането на храните няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство.

58. Член 267 ДФЕС установява производство за пряко сътрудничество между Съда и юрисдикциите на държавите членки [47]. В това производство, което се основава на ясно разделение на функциите, националната юрисдикция е тази, която определя кои елементи от правото на Съюза са ѝ необходими за решаването на спора, с който е сезирана, тъй като само тя носи отговорността за решението, което ще вземе [48]. Следователно въпросите на националната юрисдикция се ползват с презумпция за релевантност, като Съдът по принцип е длъжен да се произнесе [49].

59. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси [50].

60. В настоящия случай, макар първият въпрос да се отнася само до забраната за внос, не става ясно, че исканата пред запитващата юрисдикция мярка не е предназначена да обхваща както етапа на вноса, така и предлагането на въпросните продукти на потребителите на френския пазар. В акта за преюдициално запитване четвъртият въпрос също е поставен по такъв начин, че се отнася и до двата етапа.

47 Вж. в този смисъл решение от 9 декември 1965 г., Hessische Knappschaft/Singer (44/65, EU:C:1965:122, стр. 971).

48 Вж. в този смисъл решение от 16 декември 1981 г., Foglia (244/80, EU:C:1981:302, т. 15).

49 Вж. в този смисъл решение от 7 септември 1999 г., Beck и Bergdorf (C-355/97, EU:C:1999:391, т. 22).

50 Вж. например решение от 10 декември 2018 г., Wightman и др. (C-621/18, EU:C:2018:999, т. 27 и цитираната съдебна практика).

61. Макар да считам, че тези два етапа не могат да се смесват (вж. също т. 44 от настоящото заключение), ясно е, че искането на жалбоподателя, независимо дали е основателно, се отнася и до изпълнението на изискванията на Съюза относно етикетирането на храните по отношение на разглежданите продукти. Ето защо този елемент изглежда полезен за произнасянето на запитващата юрисдикция по законосъобразността на разглеждания мълчалив отказ. Освен това запитващата юрисдикция счита, че съгласно националното право е компетентна да разпореди ex officio исканата от жалбоподателя мярка, без да уточнява допълнително хипотезите, в които тази мярка може да бъде разпоредена. Изглежда, че и поради тази причина запитващата юрисдикция счита за необходимо да прецени основателността на искането на жалбоподателя, което включва въпросите, повдигнати с четвъртия въпрос.

62. Следователно четвъртият въпрос е допустим.

2. По същество

63. Четвъртият въпрос е формулиран по начин, който указва, че се иска да се установи дали правото на Съюза налага както отрицателни, така и положителни задължения за правилното етикетиране на разглежданите продукти, когато те произхождат от територията на Западна Сахара. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали в случая изискванията на Съюза относно етикетирането на храните *забраняват* като страна на произход на етикета да се указва/посочва Кралство Мароко и дали всъщност *изискват* като такава да се посочва територията на Западна Сахара.

64. Смятам, че релевантните правила на Съюза относно етикетирането на храните всъщност изискват за продуктите, произхождащи от територията на Западна Сахара, тази територия да се посочва като страна на произход (положително задължение) и да не се посочват други територии (отрицателно задължение). Кралство Мароко не би могло следователно да се посочва на тези продукти.

65. Анализът, въз основа на който ще стигна до този извод, е структуриран по следния начин: първо, ще установя, че общите и/или специалните норми на Съюза относно етикетирането на храните, които се прилагат по отношение на разглежданите продукти, изискват на първо място етикет за страна на произход (буква а). След това ще обясня, че територията на Западна Сахара може да се счита за страна на произход по смисъла на тези правила (буква б). Трето, ще изясня защо липсата на посочване на Западна Сахара като страна на произход на разглежданите продукти създава риск потребителите в Съюза да бъдат въведени в заблуда при избора си (буква в). Накрая, ще разгледам въпроса дали правилата на Съюза относно етикетирането на храните забраняват допълнително да се посочва Кралство Мароко (буква г).

a) Правото на Съюза относно етикетирането на храните

1) Общи правила, прилагани по отношение на храните

66. Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите има за цел да позволи на потребителите чрез „правилна, безпристрастна и обективна“ информация „да направят информиран избор“ относно храните, които консумират [51], и да предотврати практики, които могат да ги заблудят [52]. За тази цел той предвижда „ясно, разбираемо и четливо задължително етикетиране на храните“ [53].

67. Част от информацията, която (по принцип) трябва да се предоставя на потребителя, е „страната на произход“ или „мястото на произход“ [54]. Това е мястото, от което произхожда въпросната храна [55].

68. Това изискване е израз на принципа на забрана на заблуждаваща информация за храните [56].

69. Следователно Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите е насочен конкретно към защита на потребителя срещу липса на информация или невярна информация, която *поражда риск* той да бъде заблуден по отношение на истинския произход на продукта [57].

70. По-долу ще разгледам значението на риска от въвеждане на потребителя в заблуда (т. 102 и сл. от настоящото заключение), но първо е необходимо да определя какви специфични изисквания произтичат от правната уредба за етикетирането на плодовете и зеленчуците по отношение на разглежданите продукти по настоящото дело.

51 Вж. решение от 13 януари 2022 г., Tesco Stores ČR (C-881/19, EU:C:2022:15, т. 44 и 46 и цитираната съдебна практика).

52 Член 3, параграф 1 от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите признава широкия кръг от изисквания, които имат потребителите в Съюза по отношение на консумираните от тях храни. Той гласи, че „[п]редоставянето на информация за храните цели постигане на високо равнище на защита на здравето и интересите на потребителите, като предоставя на крайните потребители основа за информиран избор […], по-специално като се вземат предвид съображения от здравен, икономически, екологичен, социален и етичен характер“. Вж. също съображение 4 от Регламента относно предоставянето на информация за храните на потребителите.

53 Съображение 9 от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите.

54 Член 9, параграф 1, буква и) от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите.

55 Вж. в това отношение член 2, параграф 2, буква ж) от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите, който определя мястото на произход като „всяко място, от което е посочено, че произхожда храната, и което не е „страна на произход“, както е определено в съответствие с членове 23—26 от [Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, 1992 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58)]“. Член 2, параграф 3 от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите посочва също, че „[з]а целите на настоящия регламент страната на произход на дадена храна се отнася до произхода на храна, както е определен в съответствие с членове 23—26 от Регламент (ЕИО) № 2913/92“. Правилата, които преди са били предвидени в членове 23—26 от Регламент № 2913/92, сега се съдържат в членове 59—63 от Митническия кодекс на Съюза.

56 Както е предвидено в член 7 от Регламента относно предоставянето на информация за храните на потребителите.

57 Вж. в този смисъл решение от 12 ноември 2019 г., Organisation juive européenne и Vignoble Psagot (C-363/18, EU:C:2019:954, т. 25; наричано по-нататък „решение Vignoble Psagot“).

2) Специфични изисквания за плодовете и зеленчуците

71. Регламентът за селскостопанските продукти и Общият регламент за търговията с плодове и зеленчуци, които са приети като допълнителни правила към Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите [58], определят изискванията за предлагане на пазара на плодове и зеленчуци [59].

72. За да може даден продукт да се предлага на потребителите на пазара на Съюза, трябва да се спазват правилата за предлагане на пазара, предвидени в Регламента за селскостопанските продукти [60]. Законодателят на Съюза счита, че прилагането на тези стандарти „е в интерес на производителите, търговците и потребителите“ [61].

73. Едно от установените в Регламента за селскостопанските продукти правила за предлагане на пазара е, че трябва да се посочва мястото на отглеждане и/или произход [62].

74. Това посочване се изисква за плодовете и зеленчуците, предназначени за продажба в прясно състояние на потребителя [63].

75. Изискването за посочване на произхода на плодовете и зеленчуците се прилага на всеки един от етапите на предлагане на пазара, в това число вноса на плодове и зеленчуци [64]. Търговецът на плодове и зеленчуци не може „да ги предлага за продажба или да ги доставя или предлага на пазара в рамките на Съюза по начин, различен от съответстващия на тези стандарти начин“ [65].

76. Прилагането на Регламента за селскостопанските продукти е регламентирано в Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци [66], който определя подробно общите и специфичните стандарти за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци [67].

58 Член 1, параграф 4 от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите пояснява, че той се прилага „без да се засягат изискванията за етикетиране, предвидени в специални разпоредби на Съюза, приложими за определени храни“.

59 Съгласно член 1, параграф 1 от Регламента за селскостопанските продукти този регламент се прилага за всички продукти, изброени в приложение I към Договорите, с изключение на някои продукти от риболов и аквакултури. Това приложение от своя страна съдържа списък на избрани глави от акта, който понастоящем представлява Комбинираната номенклатура (Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 година относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 1987 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 4, стр. 3).

60 Вж. член 74 от Регламента за селскостопанските продукти.

61 Съображение 64 от Регламента за селскостопанските продукти.

62 Вж. член 75, параграф 3, буква й) и член 76, параграф 1 от Регламента за селскостопанските продукти.

63 Вж. член 75, параграф 1, буква б) от Регламента за селскостопанските продукти.

64 Вж. член 76, параграф 2 от Регламента за селскостопанските продукти.

65 Вж. член 76, параграф 3 от Регламента за селскостопанските продукти.

66 Член 1, параграф 1 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци.

67 Вж. член 1, параграф 1 и член 3, параграф 1 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. Част А от приложение I към този регламент съдържа данните от общите пазарни стандарти за тези продукти.

77. За чери доматите се прилагат специални пазарни стандарти[68]. Те включват задължително наличие на етикет с посочване на страната на произход[69]. Върху този етикет може да се добави и незадължително уточнение на „района на производство [на доматите] или националното, регионалното или местното наименование“[70].

78. Пъпешите „Шаранте“ са предмет на общите пазарни стандарти, определени в Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци[71]. Те също изискват задължително посочване на държавата на произход на етикета[72]. За разлика обаче от случая с чери доматите този регламент не споменава добавянето на по-подробно означение за произхода.

79. Тези изисквания подлежат на проверки за съответствие, които се прилагат на всички етапи от предлагането на пазара[73].

80. Както обясни Комисията в съдебното заседание, установяването на несъответствие води до забрана за придвижване на несъответстващите продукти без разрешение от компетентния контролен орган. След това тези продукти трябва да бъдат приведени в съответствие с Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. Ако това е невъзможно, съответните органи могат да изискат продуктите да бъдат предназначени за хранене на животни, промишлена преработка, каквато и да е друга нехранителна употреба или дори унищожаване[74].

81. Следователно общите и специфичните пазарни стандарти, прилагани по отношение на разглежданите продукти, изискват посочване на страната на произход върху етикета на тези продукти.

б) Западна Сахара като страна на произход на отглежданите на територията ѝ плодове и зеленчуци

82. От обяснението по-горе на общите и специфичните правила, прилагани по отношение на етикетирането на храните в Съюза, става ясно, че законодателят на Съюза изисква върху въпросните продукти да е посочена страната им на произход.

68 Вж. член 3, параграф 2, буква й) от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци, който предвижда, че специфичните пазарни стандарти, изложени в част Б от приложение I към него, се прилагат по отношение на „домати“. След това в част Б, част 10, раздел I от приложение I се посочва, че понятието „домати“ включва и чери доматите.

69 Вж. част Б, част 10, раздел VI, буква В от приложение I към Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. За тази цел в бележка под линия се уточнява, че „се посочва пълното или общоприетото наименование“.

70 Пак там.

71 Вж. член 3, параграф 1, втора алинея от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци, който пояснява, че „[п]лодовете и зеленчуците, които не са обхванати от специфичен пазарен стандарт, трябва да съответстват на общия пазарен стандарт“. Общият пазарен стандарт, посочен в тази разпоредба, е изложен в част А от приложение I към същия регламент.

72 Вж. част А, точка 4 от приложение I към Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. Отново в бележка под линия се уточнява, че „се посочва пълното или общоприетото наименование“.

73 Вж. в това отношение членове 8 и 11 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. Член 11, параграф 3 от този регламент предвижда също, че „[к]огато при проверките се откриват значителни нередности, държавите членки увеличават честотата на проверките по отношение на търговците, продуктите, произхода или други параметри“. Проверки за съответствие са необходими, по-специално защото съответната „държава на произход“ трябва да е изписана видимо от външната страна с „четливи“ и „незаличими“ букви, отпечатана или направо върху опаковката, или върху етикет, който е неразделна част от опаковката или е прикрепен към нея.

74 Вж. член 17, параграф 3 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци.

83. За целите на настоящото дело това естествено повдига въпроса дали несамоуправляващата се територия на Западна Сахара представлява страна на произход по смисъла на тези правила.

84. Във връзка с това следва да се отбележи, че както Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите и Регламентът за селскостопанските продукти, така и Общият регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци не съдържат определение на понятието „страна на произход“ [75].

85. При това положение съдържащите се в Митническия кодекс на Съюза специфични правила за определяне на непреференциалния произход на стоките изрично се прилагат по отношение на други мерки на Съюза, отнасящи се до произхода на стоките [76].

86. Както е обяснил Съдът във връзка с Регламента за селскостопанските продукти, това включва пазарното изискване за посочване на страната на произход [77].

87. Считам, че същото се отнася и за Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите и Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. В крайна сметка именно това налага единният, ефективен и последователен прочит на изискването за посочване на страната на произход върху етикета [78].

88. От това следва, че разпоредбите за посочване на страната на произход върху етикета, предвидени в различните, приложими в настоящия случай регламенти на Съюза относно храните, трябва да се тълкуват чрез позоваване на релевантните правила и обозначения от Митническия кодекс на Съюза.

89. Съгласно член 60 от Митническия кодекс на Съюза за стоките, които са изцяло получени в дадена „държава“ или „територия“, се счита, че произхождат от тази държава или територия.

90. Растителните продукти, събрани в една „държава“ или „територия“, се считат за изцяло получени в нея [79]. Следователно се счита, че те произхождат от тази територия [80].

[75] По отношение на Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите и Регламента за селскостопанските продукти Съдът вече е признал липсата на такова определение в решение от 4 септември 2019 г., Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main (C-686/17, EU:C:2019:659, т. 46).

[76] Вж. член 59, буква в) от Митническия кодекс на Съюза, който посочва, че в членовете относно придобиването на произход и доказателството за произход (членове 60 и 61 от този кодекс) „се установяват правилата за определяне на непреференциалния произход на стоките за целите на прилагането на други мерки на Съюза, отнасящи се до произхода на стоките“.

[77] Вж. решение от 4 септември 2019 г., Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main (C-686/17, EU:C:2019:659, т. 46).

[78] Вж. по аналогия решение от 4 септември 2019 г., Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main (C-686/17, EU:C:2019:659, т. 50) (което пояснява, че „задължителното уточняване на страната на произход, за да разгърне напълно полезното действие на съответните разпоредби и поради съображения за последователност, трябва да се основава на едни и същи определения, независимо дали в областта на митниците, селското стопанство или защитата на потребителите“).

[79] Член 31, буква б) от Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза (ОВ L 343, 2015 г., стр. 1).

[80] По настоящото дело не се оспорва, че разглежданите продукти са добивани на територията на Западна Сахара.

91. В решение Vignoble Psagot Съдът тълкува понятието „територия“ в смисъл, че то обхваща всички субекти, които не попадат в категорията „страна“ или „държава“ [81], като например „географски пространства, които се намират под юрисдикцията на дадена държава или за които дадена държава носи международна отговорност, но въпреки това от гледна точка на международното право имат собствен статут, различен от статута на тази държава“ [82].

92. В решения Съвет/Front Polisario и Western Sahara Campaign UK Съдът потвърждава, че територията на Западна Сахара представлява отделна територия по смисъла на международното публично право и е различна от територията на Кралство Мароко [83].

93. Следователно територията на Западна Сахара трябва да се разглежда като отделна митническа територия по смисъла на член 60 от Митническия кодекс на Съюза.

94. Както обясни Комисията в съдебното заседание, този статут вече е признат в правилата на Европейския съюз относно статистиката за международната търговия, като на територията на Западна Сахара е даден собствен код за страна на произход (ЕН) [84]. Именно това е кодът, който Митническата тарифа на Съюза (ТАРИК) [85] възприема и който вносителите на продукти с произход от територията на Западна Сахара трябва да посочват в митническата си декларация и в подкрепа на който трябва да представят декларация за произход.

95. Следователно понятието за страна на произход, възприето в правото на Съюза за етикетиране на храните, обхваща и територията на Западна Сахара.

96. Тъй като са изцяло добити на територията на Западна Сахара, разглежданите по настоящото дело продукти трябва да бъдат етикетирани съответно.

97. За този извод е без значение обстоятелството, че на практика според Европейския съюз трета държава — в случая Кралство Мароко — е поела (de facto) отговорността за управлението на територията на Западна Сахара (или поне на частите, върху които тя упражнява контрол). Следователно за целите на вноса в Европейския съюз произходът на продуктите, за които се твърди, че произхождат от територията на Западна Сахара, се проверява и удостоверява от мароканските власти.

81 Решение Vignoble Psagot, точка 30. В същото решение Съдът тълкува понятието „страна“ като синоним на понятието „държава“, което обозначава „суверенен субект, упражняващ в своите географски граници всички правомощия, признати от международното право“ (вж. т. 28 и 29).

82 Вж. решение Vignoble Psagot, точка 31. Като поддържа жалбоподателят, именно на това основание в решение Vignoble Psagot Съдът постановява, че изискването за правилно посочване на произхода върху етикета се отнася и до „окупирана от държавата Израел територия“, т.е. Западния бряг, включително Източен Йерусалим, и Голанските възвишения.

83 Решения Съвет/Front Polisario, точка 107, и Western Sahara Campaign UK, точки 64 и 69.

84 Вж. приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1470 на Комисията от 12 октомври 2020 година относно номенклатурата на държавите и териториите за целите на европейската статистика за международната търговия със стоки и относно географската разбивка за целите на други видове бизнес статистика (ОВ L 334, 2020 г., стр. 2).

85 Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 година относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 1987 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 4, стр. 3).

98. Съгласно предоставените от Съвета и Комисията пояснения този режим е въведен, тъй като несамоуправляващата се територия на Западна Сахара няма свои (признати) митнически органи, които да контролират статута на произхода на произвежданите или отглежданите там продукти [86].

99. Както обяснявам в заключенията си по съединени дела Комисия и Съвет/Front Polisario, представени на същата дата като настоящото заключение, отношенията с несамоуправляваща се територия зачитат както действащата международна практика, така и практическата реалност, без обаче да се засяга (политическият) въпрос за признаването на държавата [87]. Те обаче не променят нищо по отношение на извода, че за митнически цели Западна Сахара представлява отделна територия.

100. Ето защо се налага изводът, че разглежданите продукти, добивани на територията на Западна Сахара, трябва съгласно приложимото право на Съюза в областта на храните да бъдат етикетирани като продукти с произход от тази територия.

в) Липсата на посочване на територията на Западна Сахара би заблудило потребителя

101. След като се установи, че по отношение на плодовете и зеленчуците правилата на Съюза за етикетиране на храните изискват върху разглежданите продукти да се посочва тяхната страна на произход, и след като се потвърди, че понятието за страна на произход включва и несамоуправляващата се територия на Западна Сахара, може да се направи извод, че върху тези продукти Западна Сахара трябва да се посочва като страна на произход. Следователно допълнителният въпрос, който трябва да се реши, е дали липсата на посочване на тази територия може да заблуди потребителя в Съюза.

102. Както отбелязах в точка 69 от настоящото заключение, целта на отбелязваните върху храните в Съюза данни, отнасящи се до посочването на страната на произход върху етикета, е да се защити потребителят, така че той да не бъде „заблуден“ (изложен на риск от заблуда) относно истинския произход на продукта [88].

[86] Затова Съветът и Комисията поддържат също, че на практика не могат да сключат отделно търговско споразумение с територията на Западна Сахара. Срвн. Споразумение за асоцииране ЕО—ООП (одобрено с Решение на Съвета 97/430/ЕО от 2 юни 1997 година относно сключването на Евро-средиземноморско временно споразумение за асоцииране в областта на търговията и сътрудничеството между Европейската общност, от една страна, и Организацията за освобождение на Палестина (ООП) в полза на палестинската администрация на Западния бряг на р. Йордан и Ивицата Газа (ОВ L 187, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 15, стр. 17), което в член 16, параграф 4 от Протокола към него предвижда, че удостоверение за движение EUR.1 се издава от митническите власти на Западния бряг и Ивицата Газа, ако продуктите за износ към Европейския съюз могат да се приемат за продукти с произход от Западния бряг и Ивицата Газа и отговарят на другите изисквания за износ. Вж. също решение от 25 февруари 2010 г., Brita (C-386/08, EU:C:2010:91, т. 50—52) (което пояснява, че митническите органи на Западния бряг и Ивицата Газа са компетентни по отношение на продукти с произход от Западния бряг и Ивицата Газа, като се изключва компетентността на израелските митнически органи).

[87] По подобен начин и по аналогия, като доказателство, че признаването на държава може да е отделно от удостоверяването на произход, вж. член 46 и Протокол III към Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Косово*, от друга страна (ОВ L 71, 2016 г., стр. 3), които предвиждат правила за определяне на произхода на продукти, произхождащи от тази територия. Относно звездичката до името в бележката под линия в споразумението се отбелязва следното: „Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово“.

[88] Вж. в този смисъл решение Vignoble Psagot, точка 25.

103. Макар да не е основният фактор за поведението на потребителите [89], етикетът, сочещ страната на произход на даден продукт, оказва влияние върху решенията за покупка [90].

104. Няма двама еднакви потребители. Някои от тях може да обръщат сериозно внимание на произхода на продуктите, които купуват. Други може дори да не погледнат какъв е произходът на покупката им.

105. Както вече е постановил Съдът, при преценката на риска от въвеждане на потребителя в заблуда се взема предвид средният потребител, т.е. човек, „който е относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен, относно произхода, източника, качеството, свързано с храната“ [91].

106. Член 3, параграф 1 от Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите предвижда, че предоставянето на потребителя на информация за храните, включително информация за произхода на даден продукт, следва да даде възможност на този потребител да направи „информиран избор“ въз основа, по-специално, на „съображения […] от етичен характер“ [92].

107. Би могло да се смята, че един относително осведомен и в разумни граници съобразителен потребител може да счете за важно да знае, че даден продукт произхожда от Западна Сахара. Как обаче информацията за произхода на продукт от Западна Сахара може да повлияе на решението на потребителя дали да го закупи, зависи единствено от него [93].

108. Това решение не е непременно свързано с неутралната позиция на Европейския съюз по отношение на решаването на бъдещия статут на територията на Западна Сахара.

109. Ако обаче липсва информацията, че даден продукт е с произход от Западна Сахара, един относително осведомен и съобразителен потребител може да бъде заблуден относно истинския произход на продукта, който е решил да закупи.

110. Как се съчетават тези правни и политически позиции?

89 В доклад от 2015 г. Европейската комисия констатира, че „сред аспектите, влияещи върху поведението на потребителите, посочването на произхода върху етикета се нарежда след фактори като цена, вкус, минимална трайност/срок на годност, удобство и/или външен вид“. Вж. Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно задължителното посочване на страната на произход или мястото на произход за непреработени храни, продукти с една съставка и съставки, които представляват повече от 50 % от дадена храна (COM(2015) 204 final; наричан по-нататък „докладът на Комисията от 2015 г.“).

90 Според специално проучване „Евробарометър“ № 389 на Европейската комисия от 2012 г., озаглавено „Отношение на европейските граждани към продоволствената сигурност, качеството на храните и селските райони“ (достъпно на адрес: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1054) „голяма част (71 %) отбелязват, че важен е произходът на храната“ (стр. 4), като той се посочва като един от трите фактора, които повечето граждани на Съюза вземат предвид при закупуването на храна (стр. 16).

91 Вж. в този смисъл решение от 10 септември 2009 г., Severi (C-446/07, EU:C:2009:530, т. 61).

92 Този избор може да е също решение да „гласува с количката си“, като потребителят купува или отказва да се купува продукти от частите на света, по отношение на които има съображения от политически, екологичен, културен или друг характер. Изразът „гласуване с количка“ е заимстван от статия в The Economist, за да се обясни практиката потребителите да изразяват политическото си мнение чрез решенията си за покупка. Вж. Voting with your trolley: Can you really change the world just by buying certain foods? — The Economist, Special report, 7 December 2006.

93 Вж. в това отношение заключението на генерален адвокат Hogan по дело Organisation juive européenne и Vignoble Psagot (C-363/18, EU:C:2019:494, т. 47—49).

111. Ясно е, че когато преценява дали има риск потребителят да бъде заблуден от неверни данни за страната на произход, националната юрисдикция, която следва да се произнесе по този въпрос, не трябва, а всъщност и не би могла, да вземе предвид възможните различни етични предпочитания на потребителите.

112. Според мен установеният от законодателя на Съюза критерий е много по-обективен.

113. Въпросът, който трябва да си постави сезираната юрисдикция, е прост: има ли риск от вземане на неправилно информирано решение за покупка поради това, че продукт има етикет, който сочи територия X като страна на произход, а всъщност произхожда от територия Y?[94]

114. Отговорът е утвърдителен: етикет, сочещ, че хранителен продукт произхожда от място, различно от истинското му място на произход, може да заблуди потребителя относно обективно правилния (според правото на Съюза) произход на този продукт[95].

115. Ето защо в настоящия случай етикет, сочещ, че даден продукт е с произход от Мароко, докато той всъщност произхожда от територията на Западна Сахара, заблуждава потребителя.

116. Такъв етикет нито отговаря на общото изискване да се помогне на потребителя да направи „информиран избор“ за своята покупка, който може да е свързан със съображения от етичен характер, нито отразява адекватно настоящата политическа позиция на Европейския съюз.

117. Поради това предлагам на Съда да обясни в отговора си на частта от четвъртия въпрос, отнасяща се до позитивното задължение за етикетиране, че Регламентът за предоставянето на информация за храните на потребителите, Регламентът за селскостопанските продукти и Общият регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци изискват разглежданите продукти да имат етикет за страна на произход, отразяващ произхода им от територията на Западна Сахара.

г) Възможно ли е да се посочи Кралство Мароко?

118. Позволява ли изводът по-горе да се добави посочване на Кралство Мароко?

119. По дело Vignoble Psagot, на което се прави позоваване по настоящото дело, към Съда е било отправено искане да обясни дали правилното посочване на територията на произход (в този случай или Голанските възвишения, или Западният бряг) може да се счита за недостатъчно само по себе си, за да се предостави на потребителя правилна информация за страната на произход на продуктите от тази територия.

120. Следователно може да се зададе въпросът дали добавянето на „Кралство Мароко“ в означението на страната на произход върху етикета на продукти, произхождащи от територията на Западна Сахара, също предоставя обективно вярна информация на потребителите в Съюза.

[94] Всъщност преценката, която трябва да извърши съдът, е една и съща както когато неверните данни се отнасят до приблизителното тегло или зрелостта на въпросния плод или зеленчук, така и когато се отнасят до посочването на неговия произход.

[95] Вж. в този смисъл решение Vignoble Psagot, точка 51.

121. Специфичното положение в географския район, за който се отнася решение Vignoble Psagot и в който някои части от Сирийската арабска република (Голанските възвишения) или от палестинската територия (Западния бряг, включително Източен Йерусалим), от които произхождат разглежданите по това дело продукти, са окупирани от „израелски селища“, води Съда до извода, че липсата на посочване на допълнителна информация за място на произход може да заблуди потребителя [96].

122. Следователно, без да е посочено истинското място на произход, потребителите биха били наведени на мисълта (заблудени), че даден продукт произхожда от палестински производител, когато става въпрос за Западния бряг (включително Източен Йерусалим), или от сирийски производител, когато става въпрос за Голанските възвишения [97].

123. Посочване само на „израелско селище“ не би било достатъчно, за да се избегне този вид заблуда [98].

124. В настоящия случай правните и фактическите обстоятелства, както и въпросът, с който е сезиран Съдът, са различни.

125. Територията на Западна Сахара е отделна територия за целите на посочването на произхода, необходимо за митническото облагане и етикетирането.

126. Вярно е, че понастоящем само мароканските власти могат — и Европейският съюз е признал, че те имат право — да проверяват дали произходът на даден продукт е действително от територията на Западна Сахара (вж. т. 97 и 98 от настоящото заключение).

127. Това обаче не означава, че този вид сертифициране променя произхода на добитите в Западна Сахара продукти.

128. В решение Vignoble Psagot въпросът, който Съдът е трябвало да реши, не е бил дали могат да се посочат *две страни или територии*, а дали към информацията за страната/територията на произход може да се добави *по-подробно посочване на „мястото на произход“* — независимо от съюза „или“ между понятията „страна на произход“ и „място на произход“ в Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите.

129. Като взема предвид, че международната общност и Европейският съюз се противопоставят на израелските селища в тези територии, Съдът постановява, че липсата на информация за истинския произход на продуктите от тези селища би лишила потребителите от възможността да вземат информирано решение за покупка [99].

130. В настоящия случай обаче добавянето на означението „Кралство Мароко“ към информацията за страната на произход на разглежданите продукти не би обяснило по-ясно мястото на техния произход.

131. Първо, този вид информация не е обективно вярна.

96 Вж. решение Vignoble Psagot, точка 51.

97 Вж. решение Vignoble Psagot, точка 49.

98 Вж. решение Vignoble Psagot, точка 50.

99 Вж. в този смисъл решение *Vignoble Psagot*, точки 48—51.

132. Второ, добре осведомен и съобразителен потребител би могъл да извлече необходимата информация за произхода на разглежданите продукти, ако като страна на произход е посочена само Западна Сахара.

133. Каквато и да е субективната позиция на потребителя по отношение на присъствието на Кралство Мароко на територията на Западна Сахара, добавянето на означението „Кралство Мароко“ върху продукти, които не произхождат оттам, може да заблуди потребителя, „тъй като не отразява цялата истина“ [100].

134. Накрая, както обясни Комисията в съдебното заседание, понятието за страна на произход, както е прието в прилаганите по отношение на разглежданите продукти общи и специални пазарни стандарти [101], изисква *само едно* означение за страната на произход [102].

135. Първо, считам, че това произтича от употребата на думата „страна“ в единствено число в текста и съображенията на Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци [103].

136. Второ, този подход се основава на общата логика, залегнала в основата на определянето на „произхода“ по член 60 от Митническия кодекс на Съюза. Съгласно тази разпоредба „стоките, изцяло получени в една-единствена държава или територия“ [104], могат да произхождат само от една държава или територия [105].

137. С оглед на това същите съображения за последователно тълкуване, които подкрепят уеднаквяването на тълкуването на понятието „произход“ в правото на Съюза в областта на етикетирането на храните с правилата, прилагани по отношение на митническата статистика и статистиката за международната търговия, следва също да натежат в полза на възприемането на подобно разбиране по отношение на *единствеността* на произхода за целите на етикетирането.

138. Ако се спазват тези правила, върху етикетите на продуктите с произход от територията на Западна Сахара следва да се посочва именно този произход и никой друг.

139. Това съждение се подкрепя от позицията, застъпена в съдебното заседание от Комисията, която се съгласи, че прилагането на тези правила води до извода, че е неправилно разглежданите продукти да се етикетират като продукти с произход от Кралство Мароко.

[100] Според използваната от генерален адвокат Mischo формулировка в заключението му по дело Gut Springenheide и Tusky (C-210/96, EU:C:1998:102, т. 78), в което той прави и разграничение между „информация, която обективно е вярна, информация, която обективно е невярна, [и] информация, която обективно е вярна, но може да въведе потребителя в заблуда, тъй като не отразява цялата истина“.

[101] Както е разгледано в точки 66—81 от настоящото заключение.

[102] От съображения за изчерпателност, това правило се прилага и по отношение на смес от плодове и зеленчуци с произход от повече от една трета държава, като в този случай се добавя или общо посочване на произхода (например „смес от плодове и зеленчуци с произход от държави извън ЕС“; вж. член 7, параграф 3 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци), или всяка „държава на произход“ трябва бъде означена до наименованието на въпросните плодове и зеленчуци (вж. например, при смес от домати с различен произход, част A, точка 4 от приложение I и част Б, част 10, раздел VI, буква B от приложение I към същия регламент).

[103] Вж. например съображения 4 и 49, член 5, параграф 4 и член 6, параграф 1 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци. Вж. също част A, точка 4 от приложение I и част Б, част 10, раздел VI, буква B от приложение I към този регламент, в които също се използва единствено число за „държава“ на произход.

[104] Член 60, параграф 1 от Митническия кодекс на Съюза.

[105] Това е така, освен ако плодовете и зеленчуците в дадена смес не са с произход от повече от една трета държава. Вж. член 7, параграф 3 от Общия регламент за предлагането на пазара на плодове и зеленчуци.

140. При все това, както отбеляза и Комисията, нито един резултат от текущия процес на самоопределение на тази територия не следва да се изключва, като се има предвид, че Европейският съюз е възприел неутрална позиция относно бъдещето на територията на Западна Сахара [106].

141. Следователно посочването на страната на произход на продукт, произхождащ от територията на Западна Сахара, като „Кралство Мароко“ наред с посочването на „Западна Сахара“ противоречи на заявената от Европейския съюз позиция по отношение на територията на Западна Сахара, нарушава изискването за установяване на „правилна, безпристрастна и обективна“ [107] информация конкретно за страната на произход на разглежданите продукти и нарушава решението на законодателя на Съюза да се изисква един произход за целите на етикетирането.

142. В заключение, етикетът за страната на произход на разглежданите продукти не трябва да съдържа друго териториално означение освен това на Западна Сахара.

IV. Заключение

143. Предвид изложените съображения предлагам на Съда да отговори на отправените от Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) въпроси по следния начин:

„1) Член 207 ДФЕС и член 134, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза

трябва да се тълкуват в смисъл, че сами по себе си не допускат държава членка едностранно да приеме национална мярка за забрана на вноса на плодове и зеленчуци от трета държава на своята територия поради неправилното им етикетиране за „страна на произход“.

2) Член 5, параграф 1 и член 6, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 543/2011 на Комисията от 7 юни 2011 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на секторите на плодовете и зеленчуците и на преработените плодове и зеленчуци, членове 9 и 26 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията, както и член 76 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за

[106] Изглежда, настоящата позиция на Европейския съюз е, че политическият процес по въпроса за Западна Сахара трябва да има за цел постигането на „справедливо, реалистично, прагматично, трайно и взаимно приемливо политическо решение […], основано на „компромис“ [неофициален превод], както се посочва в точка 13 от съвместната декларация на Европейския съюз и Мароко за 14-то заседание на Съвета за асоцииране (27 юни 2019 г.), достъпна на адрес: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/27/joint-declaration-by-the-european-union-and-the-kingdom-of-morocco-for-the-fourteenth-meeting-of-the-association-council/.

[107] Вж. решение от 13 януари 2022 г., Tesco Stores ČR (C-881/19, EU:C:2022:15, т. 44 и 46 и цитираната съдебна практика).

отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007, разглеждани във връзка с член 60 от Регламент № 952/2013 и приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1470 на Комисията от 12 октомври 2020 година относно номенклатурата на държавите и териториите за целите на европейската статистика за международната търговия със стоки и относно географската разбивка за целите на други видове бизнес статистика,

трябва да се тълкуват в смисъл, че изискват върху опаковките на чери доматите и пъпешите „Шаранте“ с произход от територията на Западна Сахара да се поставя етикет за „страна на произход“, отразяващ произхода им от тази територия.

С оглед на сегашното състояние на правото и на политиката на Европейския съюз на тези етикети не трябва да се посочва Кралство Мароко“.